

Tweede Kamer der Staten-Generaal
t.a.v. de vaste Kamercommissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Postbus 20018
2500 GA Den Haag

FO16-025-5.1.b

Amersfoort, 3 maart 2016

Betreft: Algemeen Overleg Maatschappelijke Opvang en Zwerfjongeren 9 maart 2016

Geachte leden van de Tweede Kamer,

Op 9 maart aanstaande debatteert u met de staatssecretaris van VWS over onder meer de voortgangsrapportage Maatschappelijke Opvang van 22 december 2015. De Coalitie 'Van de Straat'¹, bestaande uit Stichting Zwerfjongeren Nederland (SZN), de Federatie Opvang (FO) en stichting Kamers met Kansen (KmK) wil ter voorbereiding van dit debat een aantal zaken onder uw aandacht brengen.

Perspectief voor jongeren tussen wal en schip

In 2015, het eerste jaar van de decentralisaties, is gebleken dat sommige groepen tussen wal en schip terechtkomen. Het gaat dan bijvoorbeeld om jongeren met een licht verstandelijke beperking (LVB). Op beide doelgroepen heeft de staatssecretaris actie ondernomen, ook naar aanleiding van vragen van uw commissie. Voor wat betreft jongeren met een LVB zal dat, nadat de onderzoeksuitkomst over de omvang van het probleem beschikbaar is, nog in 2016 tot aanpassing van de middelen leiden die gemeenten in de Wmo ter beschikking hebben. Daar zijn wij blij mee.

Domein-overstijgende aanpak nodig voor dakloze jongeren

In 2015 schreven wij verschillende brieven aan staatssecretaris Van Rijn en staatssecretaris Klijnsma over de knelpunten in de hulp- en dienstverlening aan dakloze jongeren. Dit ook mede naar aanleiding van het rapport 'Buiten Beeld' van de Inspectie SZW. Uit dat rapport blijkt dat ongeveer 100.000 jongeren (waaronder dakloze jongeren) geen opleiding volgen, geen inkomen of werk hebben en niet in beeld zijn bij gemeenten. Gemeenten hebben na de decentralisaties de mogelijkheid om het beleid op het gebied van jeugdhulp, maatschappelijke ondersteuning en opvang, werk, inkomen en onderwijs te verbinden. Maatwerk in de vorm van op de persoon gerichte hulp en ondersteuning is daardoor mogelijk. In de praktijk zien we gelukkig ook enkele voorbeelden, zoals in Amsterdam, waar bijvoorbeeld structurele knelpunten op het gebied van schuldhulp en zorgverzekering worden aangepakt middels het opstarten van een pilot in samenwerking met Van de Straat. Ook werken we met steun van de ministeries van VWS en OCW aan het verbeteren van de aansluiting van zorg, opvang en onderwijs voor 18- 18+ in Leeuwarden, Rotterdam en Groningen.

Dat laat onverlet dat er ook in veel steden nog veel kastje-naar-de-muur-beleid is. Uit het hele land krijgen we signalen over het toepassen van het criterium van regiobinding om opvang, inschrijving Basisregistratie Personen, briefadres en daklozenuitkering te krijgen. Die worden ook bevestigd door het onderzoek van het Trimbos Instituut 'Landelijke Toegang opnieuw bekeken'. Er is overal een schrijnend tekort aan opvang en betaalbare sociale huisvesting, waardoor jonge moeders met kinderen soms perioden in hotels moeten verblijven of gezinnen van elkaar worden gescheiden en de kinderen in de crisisopvang van de jeugdzorg belanden. Het aantal jongeren dat een beroep doet op

---

¹ De Coalitie 'Van de Straat' wordt ondersteund door het Kansfonds.

dakloosheid blijft stijgen, ook door nieuwe maatregelen als het toepassen van de kostendelersnorm. Er is geen toegang tot schuldhulp voor deze groep en de wanbetalersregeling voor de zorgpremie is een fuik waaruit men niet kan ontsnappen. Uit de praktijk blijkt dat praktische hulp vaak achterwege blijft: zorgen voor een briefadres, het betalen van een ID, bevroren van schulden, volgen van onderwijs mogelijk maken zodat jongeren hun leven op de rit kunnen krijgen.

In de voortgangsrapportage MO staat dat uit het Cohortonderzoek naar dakloze volwassenen en jongeren in de G4 blijkt dat dakloze jonge vrouwen en moeders het beste geholpen zijn met voornamelijk praktische hulp met betrekking tot het vinden van stabiele huisvesting en ondersteuning bij de zorg voor de kinderen. Toch is er, zo horen wij ook van gemeenten, vrijwel geen betaalbare huisvesting beschikbaar voor deze groep. De langdurige armoede en sociale uitsluiting onder deze groep neemt toe. Het noodzakelijke integrale beleid is ook na de decentralisaties niet tot stand gekomen.

Wij vinden dat deze negatieve ontwikkeling gestopt moet worden. Hiervoor is een domein-overstijgende investering nodig om in gemeenten integraal beleid voor wonen, inkomen, onderwijs, werk en schuldhulp tot stand te brengen. Hiervoor zullen er veel breder praktijkexperimenten moeten worden opgestart zodat nieuwe aanpakken kunnen worden ontwikkeld en verspreid. Gaat de staatssecretaris zijn verantwoordelijkheid hiervoor nemen en met het kabinet en de (centrum)gemeenten hier afspraken over maken?

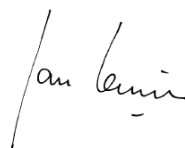
In het aanjagen van een domein-overstijgende aanpak van bijvoorbeeld samenwerking van zorg, gemeente en onderwijs merken wij overigens dat de meeste tijd en inzet aan uren gaat zitten in het samenbrengen van partijen, de verantwoordelijkheden analyseren en vaststellen. Vervolgens tot een consensus en plan van aanpak te komen, waarin de oplossingen om dak- en thuisloze jongeren toekomstperspectief te bieden zijn gedekt. Deze uren overschrijden de beschikbare uren uit de genoemde projecten waar VWS en OCW in investeert. Deze extra inzet wordt betaald door het Kansfonds. Deze bronnen zijn natuurlijk eindig terwijl een dergelijke integrale en inzet wel nodig is om tot een echte transformatie te komen. De vraag is wie zich hier verantwoordelijk voor voelt om dit verder te ondersteunen en in te investeren?

Mocht u vragen hebben over deze brief, dan kunt u contact opnemen met Hella Masuger van SZN (h.masuger@zwerfjongeren.nl of 06 44 49 02 21) of Rina Beers van de FO (r.beers@opvang.nl of 06 13 84 64 84).

Hoogachtend
Namens de coalitie 'Van de Straat',

Hella Masuger
Directeur SZN

J. Laurier
Voorzitter Federatie Opvang